

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος MLAW-532DL	Τίτλος Μαθήματος Ποινικό Δίκαιο και Κοινωνική Δικαιοσύνη	Πιστωτικές Μονάδες 10
Προαπαιτούμενα Κανένα	Τμήμα Νομικής	Εξάμηνο Χειμερινό/Εαρινό
Κατηγορία Μαθήματος Επιλεγόμενο	Γνωστική Περιοχή Ανθρώπινα Δικαιώματα και Κοινωνική Δικαιοσύνη	Γλώσσα Διδασκαλίας Ελληνική / Αγγλική
Επίπεδο Σπουδών 2 ^{ος} Κύκλος	Διδάσκων Καθ. Νέστωρ Κουράκης	Έτος Σπουδών 1 ^ο
Μέθοδος Διδασκαλίας Εξ Αποστάσεως	Πρακτική Άσκηση Δ/Υ	Συν-απαιτούμενα Κανένα

Στόχοι του Μαθήματος:

Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι:

- Η κατανόηση των σκοπών του Ποινικού Δικαίου από τη σκοπιά της Κοινωνικής Δικαιοσύνης
- Η συνειδητοποίηση της ανάγκης το Ποινικό Δίκαιο να εξυπηρετεί, μέσω των θεσμών και των μηχανισμών του, την Κοινωνική Δικαιοσύνη, με την οποία πρέπει να έχει άρρηκτη σχέση.
- Η εξέταση επιμέρους τομέων του Ποινικού Δικαίου όπου υπάρχουν ανισότητες και πλήττεται έτσι η ιδέα της Κοινωνικής Δικαιοσύνης (π.χ. επιβολή και επιμέτρηση ποινών, ανοχή απέναντι σε αδικήματα του λεγόμενου «λευκού περιλαιμίου», κ.λπ.).

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση να:

1. Να έχουν εμβαθύνει στους σκοπούς της ποινής και στο νόημα της ποινικής καταστολής,
2. Να γνωρίζουν τους τρόπους και τις δυνατότητες που υπάρχουν ώστε η εφαρμογή του ποινικού κανόνα να συντελεί στην εμπέδωση της Κοινωνικής Δικαιοσύνης τόσο σε επίπεδο γενικής, όσο και ειδικής πρόληψης,

3. Να αξιολογούν τις δικαστικές ποινικές αποφάσεις υπό το πρίσμα της διασφάλισης ή μη της Κοινωνικής Δικαιοσύνης ως βασικής παραμέτρου του Ποινικού Δικαίου,
4. Να έχουν προβληματισθεί για τα μέσα και τις μεθόδους μέσω των οποίων μπορούν να αντιμετωπισθούν οι κοινωνικές ανισότητες και αδικίες, που συχνά εξωθούν τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες στην παραβατικότητα.

Περιεχόμενο Μαθήματος:

1. Έννοια, Σκοποί και Λειτουργία του Ποινικού Δικαίου και της Ποινής. Λειτουργία του Συστήματος της Ποινικής Δικαιοσύνης.
2. Έννοια της (Κοινωνικής) Δικαιοσύνης. Η σύγχρονη κατάσταση των ανισοτήτων από την άποψη της συγκέντρωσης του πλούτου
3. Αναφορά στο θεωρητικό υπόβαθρο της (Κοινωνικής) Δικαιοσύνης με βάση τα κλασικά έργα του Πλάτωνα, του Αριστοτέλη και άλλων παλαιότερων στοχαστών. Έννοια της επιείκειας. Η προβληματική του Φυσικού Δικαίου.
4. Σύγχρονες θέσεις για την (Κοινωνική) Δικαιοσύνη με βάση τις διδασκαλίες του John Rawls, του Robert Nozick, του Amartya Sen, κ.ά.
5. Η έννοια της Κοινωνικής Αλληλεγγύης ως βασικός συνδεδετικός κρίκος Ποινικού Δικαίου και Κοινωνικής Δικαιοσύνης.
6. Η έννοια της ισότητας και η σχέση της με το κοινωνικό κράτος και το Σύνταγμα.
7. Τρόπος απονομής της ποινικής δικαιοσύνης με βάση την επιβολή και επιμέτρηση ποινών στο Ελληνικό Δίκαιο. Σύγκριση με το Αγγλοσαξωνικό Δίκαιο.
8. Περιπτώσεις προσβολής των αρχών της Κοινωνικής Δικαιοσύνης: Ανισότητες στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης με παράδειγμα τα οικονομικά εγκλήματα
9. Ανισότητες στην κατανομή του παραγόμενου προϊόντος λόγω φοροδιαφυγής, φοροαποφυγής και μετακίνησης κεφαλαίων σε εξωχώριες εταιρείες.
10. Ανισότητες στην παροχή ευκαιριών λόγω πελατειακών σχέσεων, αναξιοκρατίας και διαφθοράς.
11. Η αντίστροφη όψη: Η απονομή της ποινικής δικαιοσύνης με διακριτική μεταχείριση εις βάρος ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Η έρευνα της Δήμητρας Σορβατζιώτη για τη «Φτώχεια της Δικαιοσύνης».
12. Η επιδείνωση των κοινωνικών ανισοτήτων λόγω της πρόσφατης οικονομικής και αξιακής κρίσης. Η διαφαινόμενη διάρρηξη της κοινωνικής συνοχής και η απειλούμενη κατάρρευση του κοινωνικού κράτους.
13. Δυνατότητες αντιμετώπισης του προβλήματος σε εθνικό και διεθνές επίπεδο

Μαθησιακές Δραστηριότητες/Διδακτικές Μέθοδοι:

Διαλέξεις, ατομική και ομαδική εργασία, ατομική καθοδήγηση, ανάλυση μελετών περίπτωσης, οπτικογραφημένα μαθήματα, φόρουμ, εξέταση

Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Εργασίες εξαμήνου, Δραστηριότητες διαμορφωτικής αξιολόγησης, Τελική εξέταση

Διδακτικά Εγχειρίδια – Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδόσεις	Έτος	ISBN
<i>Κοινωνική Δικαιοσύνη και Αντεγκληματική πολιτική, 3^η έκδ.</i>	N. Κουράκης	Αντ. Ν. Σάκκουλας	2023	
<i>Θεωρία της Ποινής. Μια Εισαγωγή</i>	N. Κουράκης	Σάκκουλας	2008	
<i>Κοινωνική Δικαιοσύνη</i>	Θεόδωρος Λιανός	Καστανιώτης	2000	
<i>Justice. What's the right thing to do?</i>	Michael Sandel	Accessible in internet	2008	
<i>Η Φτώχεια της Δικαιοσύνης</i>	Δήμητρα Σορβατζιώτη	ΚΨΜ	2009	
<i>Θεωρία της Δικαιοσύνης</i>	John Rawls	Πόλις	2001	
<i>Η Πολιτική Δυνατότητα της Δικαιοσύνης</i>	Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου	Νήσος	1994	
<i>The rich get richer and the poor get prison, 10th ed.</i>	Jeffrey Reiman - Paul Leighton	Routledge	2012	
<i>Ανισότητες και Δίκαιο</i>	Γιώργος Κατρούγκαλος	Αλεξάνδρεια	2014	
<i>Social justice, criminal justice: the role of American</i>	Cyndy Caravelis and Matthew Robinson	Routledge	2016	

<i>law in effecting and preventing social change</i>				
<i>Social Justice: Criminal Justice</i>	Ben Shimshon (ed.)	London: The Smith Institute	2006	
<i>Social justice</i>	Matthew G. Clayton (ed.)	Malden, MA: Blackwell	2004	
<i>Routledge International Handbook of Social Justice</i>	Michael Reisch (ed.)	Routledge	2014	